

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi straneh Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za tiskarstvo plačano K 40—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za tiskarstvo 55—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostopna petična (88 mm
široka in 3 mm višina ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu se post.
Najmanjši oglas 9/9 mm K 15.
Izjava vsak dan izveemši
ponedeljka in ineva po pre-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Ro. opisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne kane.
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 346 za oglase,
avstr. in češke 24.787, ogr. 28.511, bosn.-her. 7568.

Govor ministra na r. dr. Korošca v seji konstituante dne 15. aprila 1921.

Vladne stranke niso iskale sporazuma
glede razdelitve države.

Konstatirati moram, da se dosedaj v
tej stvari ni iskal nikak resen sporazum
z nami, in če je gospod minister za kon-
stituante včeraj govoril o kakem sporazu-
m nem delu, moram reči, da je to samo
sozvezje ali samo prazna fraza. Dosedaj se
stvarno ni iskal v tej stvari sporazum z na-
mi in jaz to konstatiram radi tega, da se
zavežem, da bo zgodovina vedela, kako
je ta stvar.

Govornikovo stališče do zgodovinskih mej
v Vesničevem kabinetu.

Minister notranjih zadev Milorad
Drašković: Bili mo kolege v kabinetu
g. Vesniča. Sklenili smo pogodbo in v to
pogodbo se je sprejelo tudi to, da se prin-
cip zgodovinskih mej negira. To točko je
priznal in podpisal tudi gospod Korošec.
(Burno ploskanje v centru.)

Takrat, gospodje, ko smo pri vladnih
strankah pripravljeni načrt ustave v kabi-
netu g. Vesniča, se je stavilo v neki seji,
kateri je predsedoval predsednik ministr-
skega sveta, in pozneje še v drugi seji, ka-
teri je predsedoval Njegovo Visočanstvo
regent, tudi vprašanje, ali smo za enostav-
no unitarno državo ali za složeno federati-
vno državo. Enoglasno, ne izvemši niti
gospoda Korošca, niti gospoda Drinkovića,
je bilo sklenjeno, da bodi naša država uni-
tarne, enostavna država. To so zgodovins-
ka fakta, ki sem si jih zapomnil in zabe-
ležil. Gospodje, tako stoji stvar.

Dr. Anton Korošec: Zopet moram
naglasiti, da smo vstopili v vladno pod po-
gojem, da se zgodovinske meje ne negirajo.
Nikdar nisem podpisal ničesar, s čimer bi
se zgodovinske meje odpravljale.

Predsednik dr. Ivan Ribar: Besedo
ima g. minister Drašković.

Minister Milorad Drašković: Po-
gajanja za sporazum za sestavo kabineta
vodila sta na eni strani g. Vesnič in g. Nin-
čič v imenu parlamentarne zajednice, ka-
kor se je takrat imenovala skupina radi-
kalnega kluba, Narodnega kluba in Ju-
goslovenskega kluba, a kot predstavnik
druge zajednice, demokratske zajednice,
svo vodila pogajanja g. Pribečević in jaz.
In v tej lastnosti smo g. Ninčič in g. Vesnič
z ene strani, g. Pribečević in jaz z druge
strani podpisali ta sporazum, ki je obve-
zen i za g. Korošca i za g. Drinkovića.

Dr. Mate Drinković: Gospod
predsednik, prosim besede.

Predsednik dr. Ivan Ribar: Če g.
Korošec dovoli, Vam hočem dati besedo.
(Klici: »On sedaj ne more govoriti!« Posla-
nec Pavle Marinković: »Oba za eno ne mo-
reta govoriti!«) Gospodje, prosim, mir! Če
g. Korošec dovoli, g. Drinković more go-
voriti.

Dr. Anton Korošec: Dovolim, toda
samo pod pogojem, da čas, kar bo govoril,
g. Drinković, ne gre na moj račun. (Nemir.)

Predsednik dr. Ivan Ribar: Go-
spodje, prosim, mir. G. Korošec je dovolil
g. Drinkoviću, da govori, in jaz mu dajem
besedo.

Dr. Mate Drinković: Jaz ne mo-
rem drugega, nego potrditi dejstva, ki jih
je tu navedel g. dr. Korošec, namreč, da
se mi nismo spuščali v posameznosti spo-
razuma ali dogovora med g. Vesničem in
drugimi strankami, niti nismo bili za to
vprašani. Minister prosvete S. Pribečević:
»Pa ima Vaš odgovor vse točke!« Jaz iz-
javljam, da bom jutri prinesel tri pisma,
ki sem jih pisal tekom teh pogajanj g. Ves-
niču, iz katerih se razvidi, da smo jasno in
odločno povedali: mi vstopimo v to vladno
samo, da obvarujemo red, čeprav nas pri tem
izrabljajo. Da, gospodje, da se pustimo iz-
rabljati, to smo tedaj rekli; a jaz bom jutri
prinesel in tukaj prečital omenjena tri
pisma. (Nemir.)

Sahib Korkut: Prosim besedo k
poslovniku!

Predsednik dr. Ivan Ribar: Nimate
besede. Sedaj govori g. Korošec.

Dr. Anton Korošec: Meni je to
nerazumljivo tudi radi tega, ker se mi zdi
nemogoče, da bi bil g. Vesnič kaj takega
podpisal. Spominjam se ravno iz našega
kabineta, da se nam je glede avtonomije
in glede zgodovinskih mej dopustilo pred-
lagati vse, kar so naši klubi zahtevali. Za
to imate kot zgodovinski moment oddvo-
jeno mišljenje dr. Korošca, ki ga je predložil
ustavni odbor in iz katerega se razvidi, da
se je tudi v kabinetu g. dr. Vesniča že do-
volil predlog, s katerim se uvaja o zgo-
dovinske meje. To more vsakdo videti, in jaz
mislim, da je tu kaka prevara, ali, kar je
še verjetnejše, kaka pomota, ker sami ve-
ste, da smo v kabinetu imeli svobodo, da
zahtevamo zgodovinske meje in da govo-
rimo o avtonomijah.

Strah pred nadvlado Hrvatov nad Srbi v
nekaterih pokrajinah.

Če mi zahtevamo tako zgodovinske
meje, zgodovinske pokrajine, moram vpra-
šati: kaj to ovira one, ki so nasprotni te-
mu, osobito zakaj bi bilo to nevarno za srbs-
ko pleme? Zopet moram odkrito govoriti.
Za srbsko pleme bi bila dana možnost, da
bi v njih pokrajinah, kjer imajo večino
Hrvatje, prišlo do kake nadvlade, do ka-
ke hegemonije Hrvatov. (Klic iz centra:
»Se ne bojimo tega!«) Mislim, da je to mor-
da edina nevarnost in bojazen, ki plaši
Srbe pred zgodovinskimi mejami. Če bi
prišlo do take pokrajinske razdelitve, mis-
lim, da bi Hrvatje, če jih sodite po doseda-
nji njihovi zgodovini, nikakor ne poskušali
kake hegemonije ali nadvlade. Toda tudi
če bi Hrvatje to poskušali, vemo vsi, da bo
Belgrad centralna naše države in da bo srbs-
ko pleme v tej centrali vedno tako moč-
no, da bo lahko ne enkrat, ampak večkrat,
vedno kadar bo hotelo, zabranilo vsako
nadvlado koga drugega. Zato mislim, da se
tudi srbskemu plemenu ni treba bati raz-
delitve države z ozirom na historične me-
je. Če razdelite državo po zgodovinskih
mejah, boste zadovoljili velik del hrvaške-
ga in slovenskega naroda, imeli boste sre-
čen i hrvaški i slovenski narod. (Živahno
odobranje na desnici.) Mislim, da bi ro-
dila razdelitev države po zgodovinskih me-
jah velik uspeh, da bi imela velik efekt in
da bi bila njena posledica solidarnost, lu-
bezen in edinost vseh treh plemen. (Plo-
skanje na desnici.)

Decentralizacija zakonodaje in unitarizem
(enotnost) države.

Rekel sem preje, da hočem za enkrat
govoriti samo o teritorialni razdelitvi dr-
žave. Zato nisem takoj odgovoril na to,
kar je zaklical gospod minister notranjih
zadev, namreč o unitarizmu naše države.
Mi se namreč ne ločimo od vladnega sta-
lišča samo glede razdelitve državne oblasti
po pokrajinah. Dosledni svojemu demokra-
tičnemu načelu in smotru zahtevamo, da
se udeležuje čim več ljudstva pri zakono-
daji in pri javni upravi. Mi zahtevamo, da
se delegira zakonodaja in samouprava
onim pokrajinam, ki jih mi predlagamo v
svojem načrtu. Mislim, da ideal in tip de-
mokratsko urejene države ni in ne more
biti centralizem, ampak idealni tip demo-
kratsko urejene države je samo država, ki
je i v upravi i v zakonodaji decentralizi-
rana. (Odobranje na desnici.) Ljudstvo
zahteva dandanes bolj in bolj, da se ude-
ležuje zakonodaje in da samo odloča o svo-
ji usodi. Zato mislim, da je treba odpreti
vrata pokrajinskim samoupravnim skup-
ščinam, da je treba dati tem skupščinam
del legislative in del upravne oblasti. Vse
to pa je pokrajinam od centrale delegira-
no. (Ugovori in medklici pri vladnih stran-
kah.) Vem, kaj boste sedaj rekli. Saj je o
tem govoril že gospod minister notranjih
zadev. Vi trdite, da je uničen unitarizem
naše države, če dobijo pokrajine del zaka-
nodaje in samouprave od centralne obla-
sti. Toda temu ni tako.

Samouprava pokrajin ne ovira državne su-
verenosti. Kriteriji unitaristične države.

Unitaristična država je tista, ki ima
en teritorij, en narod in eno državno ob-
last. V tem se skladajo vsi učitelji držav-
nega prava. Meni se zdi čisto naravno, da
damo občinam in okrožjem, v katera ho-
čemo državo razdeliti, tudi de zakonodaje.
Saj imajo tudi po Vaši srbijski ustavi
občine zakonodajno pravico. (Medklici: »To
ni zakonodajna pravica, to je uprava.«) Ne,
to je zakonodajna pravica. (Nemir in
ugovori.)

Predsednik dr. Ivan Ribar:
Prosim gospode poslance, da ne prekinja-
jo govornika. Prav tako prosim gospode
ministre, da ne vpadajo v govor.

Poslanec dr. Korošec: Če raz-
delite državo na občine, ne bo nikdo trdil,
da ste s tem uničili edinstveno državo;
pravtako pa tudi nikdo ne more reči, da se
s tem narod in ozemlje razdeli, če razde-
limo državo na pokrajine ker obsega su-
verena državna centralna oblast še vedno
s svojimi kompetencami vsa pokrajinska
ozemlja in vse pokrajinsko prebivalstvo.
Zato ni mogoče reči, da je razdelitev po
pokrajinah istovetna z negiranjem narod-
nega in teritorialnega edinstva.

Tretji element vsake države je držav-
na oblast ali imperij. Učitelji državnega
prava uče, da mora imeti vsaka državna
oblast dva glavna znaka. Imperij mora biti
najprej popolnoma suveren. Kaj je suvere-
nost? Suverenost je okolnost, da nisem ni-
komur podrejen in da sem najvišja oblast.
Toda pokrajinske oblasti, kakor jih mi za-
htevamo, bi bile podrejene, bi bile odvisne
in delegirane, ker niso samosvoje in nima-
jo lastne suverenosti. In baš radi tega je
napačno, če se istovetijo pokrajine z dr-
žavicami. Centralna državna oblast ohrani
svoj imperij in svojo suverenost z ozirom
na pokrajine, ker je pokrajinska oblast od
centralne oblasti odvisna in njej podrejena,
dočim je centralna oblast popolnoma ne-
omejena in neodvisna. Pokrajinska oblast
ima vedno svoj izvor v centralni oblasti
kot najvišji oblasti. To je eno. (Medklici:
»Po vašem bi bili dve suvereni oblasti v
državi!«) Dve suvereni oblasti ste nemo-
goči; če sem podrejen, nisem suveren, a
suverenost mora imeti kriterij najvišje
oblasti.

Drugo kar zahtevajo učitelji državnega
prava za državno oblast, je to, da mora
imeti imperij sposobnost in možnost, da
organizira državo in da nad državo vlada.
Če mi razdelimo državo na pokrajine tako,
kakor zahteva ustavni načrt Jugoslovan-
skega kluba, mora vsakdo priznati, da
ostane centralni oblasti še vedno možnost,
da organizira državo; saj je pokrajina nje-
na tvorba, njen produkt in zaradi tega
njeno dete ne more negirati svojega očeta:
centralne državne oblasti. Mi vidimo, da
ohrani centralna državna oblast vse bist-
vene kriterije imperija. (Medklici: »To je
komplicirana stvar!«) Stvar sama ni kom-
plicirana, samo deduciranje je komplicira-
no; stvar sama je pa popolnoma jasna.
(Ugovori in nemir.)

Predsednik dr. Ivan Ribar:
Prosim gospode poslance ponovno, da ne
motijo govornika.

Prazni strah pred centrifugalnimi tenden-
cami.

Poslanec dr. Korošec: Gospo-
dje, nikar se toliko ne ešofirajte! Jaz go-
vorim popolnoma odkritosrčno. Mi vsi ve-
mo, da so ugledni člani vladnih strank —
omenjam tu samo g. dr. Vojo Marinkovića
— rekli, da se ne boje razdelitve države v
historijske pokrajine same na sebi, ampak
da je glavna stvar, katere se vlada po iz-
javi gospoda Marinkovića boji, ta, da bi
potom avtonomije nastale in se ojačile
centrifugalne tendence. Ker govorim
v imenu Jugoslovanskega kluba,
moram tu izjaviti, da v naš-
em klubu ni ne enega Hrvata
in ne enega Slovence, ki bi bo-

disi sedaj ali pa kdaj v bodoč-
nosti podpiral centrifugalne
tender e; morem reči še več, da
namreč mi vse centrifugalne
tendence obsojamo. (Odobranje
pri Jugoslovanskem klubu.)

Dajte avtonomijo — mi damo vsako ga-
rancijo, da se ne bo zlorabljala!

Toda rekli boste: Kje imamo garanci-
je, da se centrifugalne tendence ne bodo
razvile? Gospodje, prvo garancijo imate v
naši besedi. Tako, kakor mislim jaz in
klub, kateremu pripadam, tako misli goto-
vo 99 % Slovencev in Hrvatov. Že naša
beseda Vam je lahko velika garancija. Če
Vam pa to še ne zadošča, imate na razpo-
lago dovolj sredstev, ki jih lahko spravite
v ustavo, ako hočete centrifugalne tenden-
ce onemogočiti. Glavna stvar je to,
da boste tem vse Hrvatje in vse
Slovence zadovoljili, če jim
daste avtonomijo njihovih po-
krajin. Nam ni treba ničesar drugega;
ako hočete, Vam damo pismeno garancijo,
samo da se ustvari ustava, ki bi omogočila
vsem trem plemenom živeti tako, kakor
sama žele in zahtevajo. Nam je samo do
tega, da zadovoljimo narod; vse drugo je
stranska stvar. Zato smo pripravljeni sto-
riti vse, da preprečimo pri Vas vsak strah
pred centrifugalnimi tendencami.

Avtonomija — najuspešnejše sredstvo za
srbobobstvo.

Vi veste, da je v naši državi vse polno
srbobobstva. O tej stvari moram odkrito
govoriti. Srbobobstvo je kapital, ki se ga
mora vsak pošten politik bati. To je no-
vec, ki ima morebiti lahko dober kurz v
kaki pokrajinski stranki, a ki nima nikake-
ga državnega kurza. Če bi gospod Radić
ne imel tega novca v svojem žepu, bi bil
danes mnogo srečnejši. Toda g. Radić ima
v svojem žepu ta novec: srbobobstvo, pa
zato ne more plačati vojnje v Belgradu.
Srbobobstvo je sedaj ogromno i pri Hrvatih
i pri Slovencih. (Glasovi iz centra: »Ni
ne!«) Jaz mislim tako, Vi pa drugače. Ko-
likor sem jaz mogel razmere opazovati,
moram reči, da je mnogo srbobobstva.
Hvala Bogu, ako bi temu ne bilo tako. Jaz
rečem samo to: brezdvomno je, da so po-
vzročile srbobobstvo naše in srbske in hr-
vaške napake, politične, carinske in voja-
ške razmere v naši državi. Krivi smo vsi,
vse pa gre na račun Srbov. Toda največje
srbobobstvo izvira po mojem mnenju iz
strahu pred nadvlado srbskega elementa.
To bojazen pa morate Vi uničiti
samo na ta način, ako določite
v ustavi avtonomne pokrajine.
Če daste Slovincem in Hrvatom pokrajins-
ke avtonomije, ne bo med nami nikakega
razdora. (Ugovori.) Rekel sem Vam že: če
mislite, da bi se v tem slučaju pojavile av-
stro-ogrske tradicije in centrifugalne ten-
dence, lahko določite v ustavi vse garan-
cije, da se to prepreči. Jaz Vas zagotav-
ljam, da teh centrifugalnih tendenc ne bo.
Če se ne bojite avtonomij iz drugega raz-
loga, potem se bomo lahko sporazumeli o
garancijah proti centrifugalnim tendencam.

Svobodno občevanje škofov z Rimom.

Dalje bi imel govoriti o § 12., kjer se
odredbe, ki vzmernirajo katoliške cerkev.
Najprej se v tem členu indiciira, da bo
omejeno svobodno občevanje naših ško-
fov in naše cerkve s svetim očetom. (Plo-
skanje pri demokratih in samostojnih kme-
tih.) Gospodje, Vi ploskate. Toda opozar-
jam Vas na to-le: jaz lahko danes kot za-
sebnik ali pa kot organizacija občeujem na
primer s španskim kraljem ali pa s celim
svetom, s komer pač hočem. Vsaka orga-
nizacija ima danes pravico, da občeuje s
inozemstvom. Niti ena ustava na celem
svetu, pa vzemite najkulturnejše ali pa naj-
nekulturnejše narode, vzemite države v
Aziji in v Ameriki, nobena država nima
take odredbe v ustavi, kakor jo predlaga
načrt našega ustavnega odbora. Vsa Evro-
pa in ves svet ne pozna take določbe. Ta

določba obsega nevarnost za svobodo našega občevanja s svetim očetom. Če Vi mislite, da bo taka zabranitev učinkovita, tedaj se silno varate. Ni več katoliški škof, ni več član naše organizacije, ampak je izdajica, ako bi kak škofne občeval svobodno s svetim očetom, kakor on sam hoče. V tej točki ne moremo reči nič drugega. V nevarnosti je svobodno uradno občevanje katoliških škofov s svetim očetom. Mislim, da bi bilo bolje, da tega občevanja ne omejujete, ker to ni v duhu svobode. Res je za enkrat ta omejitev samo še indicirana; toda vem, da se je predlagala tudi formulacija, v kateri se je jasno reklo, da to občevanje ni svobodno.

Kancelarparagraf.

V § 12. imamo tudi takozvani kancelarparagraf. Kaj je s kancelarparagrafom? Odkriti rečemo, da se greši intra muros et extra. Tudi v katoliški cerkvi in na prižnici se greši v vseh stanih. Toda če se profesor pregreši v šoli, če se pregreši sodni uradnik, tedaj ga sodi njegova korporacija, tovariši njegove organizacije. Toda Vi hočete podvreči duhovnika ne sodišču njegove organizacije, ampak sodišču, ki ne pripada njegovi organizaciji. To je izjemno stanje, ki je v nasprotju s svobodo, in zato se protivimo temu, da bi se take stvari določile v naši ustavi.

Pri tem je treba pomisliti še nekaj. Vi veste, da je v katoliški cerkvi zelo razvit magisterij, cerkvena učeniška služba, bolj nego v muslimanski ali pravoslavni cerkvi. Naša dolžnost je, da pridigamo ljudstvu vsako nedeljo in vsak praznik. Priznati mi pa morate, da se v politiki obravnavajo dostikrat vprašanja, za katera se mora cerkev zanimati. Cerkev ni kaka abstraktna stvar, ampak je po našem pojmovanju osnova vsega realnega življenja. Zato lahko nastane za duhovnika dolžnost, da govori o kaki stvari, ki bi bila po zakonu prepovedana, ako sprejmete predloženi načrt ustave. Naš duhovnik bi prišel tako v konflikt med zakonom in med dolžnostjo. To pa ni v duhu demokracije in svobode, to je sovražnost in averzija proti katoliški cerkvi. S takimi stvarmi onemogućujete vsak sporazum s svetim očetom. Mislim pa, da je v interesu vsega našega naroda in v interesu naše države, če smo v dobrih odnošajih s svetim očetom. (Odobranje na desnici.)

Kričanje o protidržavnih elementih.

Gospodje, jaz sem danes govoril odkritosrčno. Ker pa sem odgovoril odkritosrčno, je mogoče, da me proglase danes ali jutri za protidržavni element, ker pri nas imamo toliko protidržavnih elementov, pri nas je toliko avstrijanščine, toliko bugarštva (bolgarofilstva), toliko črnogorstva, v našem časopisu je toliko separatizma, da bi nas moralo biti strah, če bi mi vse to verjeli. Mislim, da taka vzgoja naših mas, kakor jo prakticira vladna večina, ni dobra. Nam politikom je vseeno, kaj Vi markirate in kako markirate. Toda ta markacija je slaba s stališča vzgoje naših mas, ako kričite vsak dan, da so to nezakonski otroci, ako govorite vsak dan, da ti otroci v naši rodbini niso ravnopravni. Vi označujete vsakega, ki je proti napakam obstoječe vlade, za antidržavni element, za Avstrijanca in separatista. Ako kdo bere naše časopise v inozemstvu in vidi, koliko se notri piše o avstrijanščini in separatizmu, tedaj se mora res vprašati: kaka država je vendar to in kako je mogoče, da obstoji dve leti?

Skupna točka.

Mi vemo, da to ni resnica. Zato bi Vas jaz nečesa prosil. Mi imamo mnogo skupnih točk, v katerih se dotikamo. Mi imamo zlasti eno veliko skupno točko: ljubezen do države, ki smo jo pomagali ustvariti s svojimi skromnimi močmi. Ta ljubezen naj nas vodi, da iščemo v poslednjih dneh sporazuma, kako bi mogli zadovoljiti ne samo srbsko pleme, ampak tudi hrvaško in slovensko pleme. (Živahno odobravanje in ploskanje. Govorniku čestitajo.)

Konec s epomišljenja.

Bel grad, 19. aprila 1921.

Danes so se odkrile karte, trhla zgradba nasilnega uveljavljanja kapitalističnih in reakcionarnih metod protiljudske vlade se ruši. Že sinočnja seja je dala po eksplozivnih snoveh v prenapetem parlamentarnem ozračju. Proti koncu se je bilo v zbornici le še nekaj 40 poslancev. Predsednik je zamen zvonil in s slugami pozival poslance iz klubov v zbornico ter je bil končno prisiljen zaključiti sejo z grožnjo, češ, da bo poslanec, ki se ne udeležuje seji, odtegnil dnevnice. Treba pa je naglasiti, da bi vladne poslance na sinočnji seji lahko prešel na prstih ene roke.

Edino agilnost pokazuje le še novopečeni minister Pucelj. Prenaša akte okrog ministrov in jim uslužno namaka pero k podpisom. Poln ljubeznivosti in neizrečene sreče, da se more dotakniti s svojimi prsti roba suknje sivolasnega gospoda Pašića. se

»veliki« voditelj »mogočne samostojne« suče prav po tartifsko kot frtavka semtertja. Kot verni sluga pohlevno preži s priprtimi obrvi na vsak migljaj svojega gospoda in v najvišje odlikovanje mu je, kadar more pomagati svojemu gospodu, ko si ta oblači svojo suknjo.

Komaj se je dvignila zavesa, — hočem reči: komaj je predsednik otvoril današnjo sejo in po prečitaniu zapisnika, se je pokazala široko zevajoča luknja v trhli vladni barki.

Predsednik je pozval poročevalca verifikacijskega odbora dr. Koruna, naj prečita poročilo svojega odseka. Ker pa ni bilo dr. Koruna, je ta posel prevzel demokratski poslanec Mačgovčević in je predlagal, naj zbornica sprejme na znanje Protičevo demisijsko na poslanski mandat. Tu pa se je dvignil pravi vihar odpora v radikalnih klopih in od vseh strani so letele na demokrate najlepše cvetke, med katerimi je bil izraz »falsifikatorji« najparlamentarnejši. Baruffa in famigial! Med najogljivejšimi branili Stojana Protića smo videli med radikali dr. Momčila Ivanića, dr. Vukićevića, Vujića, Aco Stanojevića, Dragovića itd. Mačgovčevića so morali demokrate odstraniti, da ni prišlo do tepeža. V splošnem krik in nemir je predsednik zapustil svoje mesto in sejo prekinil.

Po 2 urnem prekinjenju je predsednik zopet otvoril sejo z izjavo, da poročilo verifikacijskega odbora ne da na glasovanje, ker se ni postopalo pravilno. Demokrat dr. Pečić, kot predsednik verifikacijskega odbora, je namreč brez sklepa veljavno sklicane in sklepne seje verifikacijskega odbora pobiral podpise za uničenje Protičevega mandata takorekoč »od hiše do hiše«. Tu se jasno vidi, kakšnih nezastisljivih nasilnih sredstev se poslužujejo demokrate. Njihovi podrepaniki samostojneži pa si še celo predzrejo odobravati tako nesramno in cinično nasilje napram človeku, katerega niso vredni naši samostojni in nesamostojni liberalci zavezati čevlje. Posebno se je repenč! Drogenik, kateremu pa se vidi, da ni zajemal modrosti z veliko žlico.

Zaenkrat se je torej zopet poravnalo grozeče nasprotje v vladnem taboru. Toda vprašanje: doklej? je s tem stopilo v akuten stadij. Že danes je jasno, da vlada nima večine za ustavo. Vzemite svinčnik, seštetje vladne glasove, odbijte potem južnosrbske muslimane in Protičeve pristaje, pa imate stvarno vladno »večino«. Pri tem pa je treba računati tudi s tem, da se mnogo poslancev hoté ali nehoté ne bo udeležilo glasovanja.

Latentna kriza dosega svoj vrhunec in modra Protičeva politika dozoreva.

Komunalna politika.

I. Splošna ljudska higiena in skrb za javno zdravstvo in ceno, zdravo prehrano.

»Birokraciji so socialna vprašanja neumnosti, ona ne ljubi ne Boga ne ljudi, pač pa se boji tiškarskega črnila.«
(Sonderregger: Der arme Lazarus im Kulturstaat.)

Organizacija javnega zdravstva. Če kdo, je gotovo avtonomna občina kot posebna skupina ljudi dolžna, da se v prvi vrsti briga za zdravje občanov. V zdravstvenem oziru pa je v Ljubljani še mnogo, mnogo pomanjkljivega. Zdravstvo se mora temeljito preurediti in se mora popolnoma osamosvojiti, to se pravi, zdravstvo mestne občine mora biti popolnoma samostojno in neodvisno od takozvane varstvene policije. Dobiti moramo posebno zdravstveno policijo, neodvisno od lokalne (državne) policije. Zdravstveni referat (oddelek) mestne občine mora biti takorekoč suveren. On ne sme dajati samo iniciativo, staviti nasvete in predloge občinskemu svetu, temveč mora imeti v rokah tudi samostojno eksekutivo. Za zdravstveni oddelek ima svoje lastne, tehnično izobražene uradnike in poduradnike. Mestni zdravniki morajo še posebej preštudirati zdravstvene zakone, tako da so neodvisni od takozvanih upravnih juristov, ki večkrat zdravstvu bolj škodujejo kot koristijo, ker ne znajo zdravstvene uprave prilagoditi resničnemu življenju. Ustanoviti se bodo morale stalne sanitetne komisije. Njih delokrog bo, nadzorstvo nad vsem javnim zdravstvom: kopališča, stranišča, pitna voda in vodovodi, tržno nadzorstvo (ogle da mesa, sadja in drugih jedil); mestne bolnice; razkuževalne naprave; snajenje cest; higiena v gostilnah in stanovanjih. — Mestni zdravstveni svet se mora temeljito izpremeniti, modernizirati. Obstojati mora iz več članov, ki so za daljšo dobo imenovani. Ti pa lahko odstopijo in se z novimi izpopolnijo. Zdravstveni svet mora sestojati: iz občin. svetnikov (2), iz magistratnih uradnikov, iz praktičnih zdravnikov (4) z mestnim zdravstvenim šefom, iz 2 stavb. svetnikov, iz 1 kemika in 1 lekararja, iz šolnikov, iz živinozdravnika in iz obrtnikov-meščanov. Mestni zdravniki so izključno le občinski mestni uradniki in ne smejo nobene privatne prakse izvrševati! — Posebej se mora nastavit še en zdravnik z lastnim delokrogom. toda pod-

rejen zdravstvenemu svetu. Ta zdravnik mora izvrševati strogo nadzorstvo nad (tajno) prostitucijo in njenimi posledicami (kužnimi) spolnimi boleznimi. — Napravi se posebna občinska bolnica za spolne bolezni. Zdravstveni svet je torej samolasten upraven organ, ki ima iniciativo in eksekutivo. Kako se še v podrobnostih mestni zdravstveni svet organizira, to je stvar sveta samega.

Čiščenje in snajenje mestnih (javnih) ulic, potov, stranišč; odvažanje smeti, fekalij itd.

Tudi v tej točki javne ljudske higiene bo treba temeljite moderne preuredbe. Pometanje cest se bode moralo temeljito reorganizirati. Nastaviti se bodo morali stalni mestni pometalci — ne pa berači; — pometanje se bo moralo vršiti ponoči v zgodnjih jutranjih urah kakor v Gradcu, na Dunaju, v Celovcu in drugod. Pometanje cest s čistilnim strojem. Ob 7. uri zjutraj morajo biti že vse mestne ulice pometene, da otroci ne pobere vsega prahu in bacilov, ko gredo v šolo, kakor se to vedno godi v Ljubljani! Tudi smeti, odpadki se bodo morali že zvečer pripraviti in ponoči odvažati, zato se napravi še poseben red in način odvažanja n. pr. z avtomobilom.

Sistem kanaliziranja in odvajanja fekalij v Ljubljano se mora spremeniti. Ljubljana se mora oprustiti zveze s stranišči in njih vsebino; napraviti se morata najmanj dva z Ljubljano vzporedna kanala, ki bosta odvajala dalje vso klosetno tvarino, ki pa jo še zunaj mesta spustita v strugo, ako se fekalije ne dajo plodnosno izrabiti. — Ljubljana mora biti čista, sveža — in ne smrdeča voda, ki kuži zrak in celo njeno okolico. — Treba bo čimprej temeljite preuredbe javnih stranišč.

Javna stranišča. kakršna ima danes Ljubljana, so javen škandal in v sramoto in posmeh mestu in njegovim prebivalcem. Vsak tujec nas mora pomilovati, ki pride v Ljubljano in vidi taka stranišča. Prvič jih je mnogo premalo, drugič pre-majhna in nehygienično, nepraktično zidana in urejena. Javnih modernih stranišč bi moralo biti v Ljubljani najmanj 45—50. Zato je Ljubljana vsako jutro vsa pone-snažena, ker stoji samo v sredini mesta par klosetov; vsa druga predmestja so skoro brez javnih stranišč n. pr. trnovsko, krakovsko, šentakobsko obmestje, Poljane, št. Peter, trg Tabor, kolodvor, Šiška itd.

Politične novice.

+ Volivna sleparstva. Iz mnogih krajev nam prihajajo poročila, da skušajo samostojni rešiti pri občinskih volitvah svoje ostanke s sleparji in jim pri tem gredo na roko nekateri okrajni glavarji in ek-sponent v Sloveniji potaplajoče se policaj-demokratske stranke, g. deželni predsednik dr. Baltič. Samostojni so vpisovali v kandidatne liste pristaje SLS, da so v mnogih občinah mogli sploh postaviti kandidatne liste. Tozadevnih preklicav pa okrajnari nočejo sprejemati ali pa jih pustijo ležati. G. deželni predsednik dr. Baltič seveda o tem ne bo hotel nič vedeti, kakor se je kazal popolnoma nevednega napram deputaciji ljubljanskih akademikov glede znanih dogodkov v opernem gledališču. Dajati ukaze in se potem delati nevednega, je sicer zelo komedno stališče, ki pa pri volitvah ne bo držalo tako kakor pri gg. akademikih. Za danes samo opozarjamo, da g. dr. Baltič ne bo imel izgovora. Tako poceni v našem slučaju ne bo šlo, kakor je šlo pri gg. akademikih, ki so se zadovoljili s platoničnimi izjavami na račun tistih, ki so samo izvrševali povelja višjih, pa naj zdaj drže hrbet.

+ Verjamemo, da boli. Dejstva o predvolivnih uspehih SLS so nasprotnike strahovito poparila. To dokazuje časopisje policajdemokratske stranke, predvsem »Jutro«, v katero se je zatekel tudi »samostojnež z dežele«. To samo po sebi sicer ni nič čudnega, ker se čutijo voditelji »samostojnih« s policajdemokratsko stranko eno in isto in tudi ne vidimo prav nobene razlike v postopanju med demokrat-skimi in »samostojnimi« poslanci v Belgradu. V celi samostojni klobasi v »Jutru« moremo pritrditi samo enemu stavku, pa še temu ne v celotni zvezi. »Samostojnež z dežele« piše namreč: »Kmet si izbira za odbornike može, o katerih ve, da so dobri gospodarji, da imajo ugled in da so pošteni.« Tako je. Kmet se zaveda, v kateri stranki cvete korupcija in ker te v svoji poštenosti ne prenese, voli s stranko, ki korupcijo po vseh svojih močeh načeloma pobija. Da bi pa kmetsko prebivalstvo v političnostrankarskem oziru ne bilo difrencirano, to more trditi le samostojnež z dežele, ki s kmetskim prebivalstvom nima intimnega stika. Samostojnež v »Jutru« je pač tak »kmet«, kakršen je »kmet« dr. Vošnjak.

+ Iz Protičeve brošure. V parlamentarnih krogih se nova Protičeva brošura mnogo komentira. Med drugim pravi brošura: Težišče težko konstituante ni v tem ali onem načrtu ustave, ki ne zadovoljuje

Vabimo na shod

volivcev SLS, ki se vrši v nedeljo, dne 24. t. m. ob 10. uri dopolne v veliki dvorani hotela UNION.

Govorijo: poslanca

Dr. Anton Korošec in dr. Janko Šimrak
ter kandidati SLS za ljubljanski občinski zbor.

Somišljeniki SLS

priďte gotovo vsi na shod!

Volilni odbor SLS.

Hrvatov ali Slovencev, temveč v silnem in težkem nesoglasju v prvih vrstah radikalne stranke, ki je dovedlo do mojega izstopa iz stranke, ter v faktu, da se favorizira demokratska zajednica, katera je razkrajalen demagoški element v naši državi. Posebno zadnji moment najbolj otežuje sporazum. Protič navaja potem karakteristično dejstvo, da med njim in Pašićem nikdar ni bilo resnega razgovora o ustavi in državni ureditvi, dasiravno je Protič večkrat poizkušal, da bi prišlo do tega razgovora in dasiravno v stranki vsi vedo, da se Protič izmed vseh tovarišev najbolj interesira za ustavo.

+ Bolgarija se post. Belgrajski listi poročajo, da je bolgarsko narodno sobranje sprejelo zakon, ki odreja, da se mora cela Bolgarska postiti skozi 20 dni in to od 19. do 29. aprila in od 10. do 20. maja. Ves ta čas se ne sme klati absolutno nobena živina. Za prestopke so odrejene stroge kazni. Za enkratno prekršitev globa do 500 levov, za drugo za zapor do šestih mesecev. Izvzeti so le bolniki. Ta zakon je izdala vlada zato, ker mora tekom aprila in maja izročiti naši, grški in rumunski državi večje število živine.

Dnevne novice.

— Stoletnica Napoleonove smrti bo Francija slovesno praznovala. Načrt za to proslavo je v glavnem določen sledeče: V sredo 4. maja bo v stolnici Notre-Dame sv. opravilo za rane, katero bo izvršil pariški kardinal Dubois. Popoldne istega dne bo na Sorbonni slavnostna skupščina v spomin Napoleona kot državnika. Predsednik bo minister za uk in lepe umetnosti, M. Berard. Naslednji dan, 5. maja, bo zjutraj pri Arc de Triomphe vojaška parada, prisostvoval bo minister za vojno, M. Bartou. Popoldne bo cerkvena slovesnost v cerkvi Invalidov. Maršal Foch bo tu govoril ob Napoleonovem grobu.

— Umrl je 18. aprila nenadne smrti g. župnik Andrej Krauland v Polomu na Kočevskem. Služboval je kot kaplan po Kočevskem in slednjič kot župnik v Polomu. Bil je izredno mirnega in ljubeznivega značaja. Zadnji čas se mu je omračil um. N. p. v m.l.

— Delavna podružnica »Slovenske Stražec«. Ribniška podružnica »Slov. Stražec« je osrednjemu vodstvu že zopet poslala 300 kron, kot čisti dobiček igre »Tekma«. Želimo, da bi tudi druge podružnice pričele posnemati ta zgled.

— Beguncem se naznanja, da so za one, ki se hočejo vrniti v svojo domovino in ki so res potrebni, zopet dovoljene brezplačne vožnje. Begunci naj pri svojem okrajnem glavarstvu čim prej zaprosijo za nakaznico za brezplačno vožnjo. Oni pa, ki so že prosili, dobe nakaznico istočasno v prihodnjih dneh. Begunci naj ne jemljejo ne živine, ne večjih količin živil s seboj, ker je Italija prepovedala uvoz živine iz naše države, in ker je izvoz živil iz države splošno zabranjen. — Natančnejša navodila in pojasnila dajejo okrajna glavarstva in podpisani. — Urad za zaščito beguncev v Ljubljani.

— Razsipnost. Svet danes boleha. Prizadet je — kakor se vidi — posebno en stan, ki je pa njega bolehavost zelo občutna zlasti za davkoplačevalce. Govori se, da je točasno na »bolezenskem« dopustu samo v Sloveniji do 300 (reci tri sto) učiteljev. (Če so v tem številu vsi ti učitelji, nam ni znano.) Zdej pa, ljudje božji, svinčnik v roke in računaite, koliko zneso nadomeščanje teh učiteljskih »moči« ob sedanjih plačah samo eno leto! Ne rečemo, da so slučajni resnične in resne obolenosti; brez dvoma je pa med ogromnim številom »počitničaric« nebroj takih, ki žive pač pod vtisom neizogibne nervoznosti, »prenapetih« živcev, in kakor se že imenujejo take moderne bolezni. Bog daj zgraje vsem! Bolezni ne privoščimo niti sovražniku ne! Toda sodba je ta: Vestnosti bi bilo želeti več pri tistih, ki dajejo potrdila in sprila za »potrebne« dopuste; pa še več pri tistih, ki dopuste zaprosajo, ko res ni prave sile in bi se do postavnih vakanc že prebilo. — Šolske oblasti naj tudi davkoplačevalcem malo prizanašajo. Kaj, če bi se dopusti revidirali? Kaj, če bi nepristranski šolniki presodili, koliko učnih mest je danes preveč — ne na deželi, pač pa drugod!

— Smrti nevarno poškodovan je Jernej Hribar iz Savinje Peti Tomaža Urankarja iz Laz. Sunil ga je z nožem v prsi pod srce. Hribarja so zaprli.

— Požar v Soteski. Ob velikem požaru v Soteski je znašala povzročena škoda na žagi 1.500.000 K, zavarovana je bila za 100.000 K. Dolencu in Pogačniku je pa povzročil požar na lesu škode 4 milijone kron.

— Nesrečna smrt. Posestnik Ambrozij Škerjanec je vozil 11. aprila svate. Ko se je

zvečer vozil domov, se je koleselj prekučnil in se je škerjanec tako poškodoval, da je dne 22. t. m. umrl. Rajni je zapustil več mladoletnih otrok.

— **Zagrebaški vlomilec pred ljubljanskim sodiščem.** Milan Sikić iz Zadra si je pridobil 14. aprila 1920 ukradenega vola, katerega je nameraval spraviti čez meja kacijsko črto, kar so orožniki zabranili. Tudi Sikić jim je ušel in se odpeljal v Zagreb, kjer je 21. febr. leto odprl na lici izložitve »Hipopotekarne banke«, a je bil med dejanjem aretiran. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

— **Spomenica za vojno osvobodjenje in ujedinjenje 1914—1918.** S kraljevim ukazom je ustanovljena spomenica (spominska kolajna) za vojno osvobodjenje in ujedinjenje. Pravico do te spomenice imajo: Vsi aktivni oficirji, rezervni oficirji, vojni činovniki, podoficirji, kaplari, redovi in vojaški obvezniki vs-h pozivov narodne vojske in poslednje obrabne (srbske in ne avstrijske vojske), ki so bili uporabljeni na bojišču in v službah v ozadju v času od dneva mobilizacije 1914 pa do 11. novembra 1918. S kraljevim ukazom in narodni poslanci v tem času; oficirji in redovi črno-gorske vojske; vsi dobrovoljci raznih odredov, kateri so bili do 11. novembra 1918 uporabljeni na bojišču; vse osebe, uporabljene v službah v bolnišnicah ali kakih drugi vojni dolžnosti na bojišču ali v ozadju, kakor tudi člani raznih tujih misij. — Podelitev spomenice je prosta vsake takse. Po smrti podeljenca preide spomenica v last njegove družine. — Vsak upravičenec do te spomenice naj se s tozadevnimi dokazili zglasti pri občinskem uradu svojega bivališča. Za one, ki stanujejo v Ljubljani, sprejema te priglasbe do konca tega tedna mestni vojaški urad v Mestnem domu.

— **Stare znamke in dopisnice,** takozvana ljubljanska izdaja, so bile z dnem 16. aprila popolnoma vzete iz prometa in je torej frankatura z njimi neveljavna. Sicer je ta odredba, kot mnoge slične, zagledala beli dan šele dne 16. aprila in je torej nemogoče, da bi bili vsi zainteresirani pravočasno izvedeli zanjo, a vkljub temu nam pošta diktira — kazni, ki seveda pri sedanjih poštinih ni ravno neznačajna. Rabite torej samo nove znamke in nove dopisnice s sliko prestolonaslednikovo.

Ljubljanske novice.

lj Obrtniki! V soboto, dne 23. aprila t. l., se bo vršil ob 8. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12, sestanek obrtnikov z zanimivim predavanjem. Radi važnosti dnevnega reda iskreno vabimo naše obrtnike, da se sestanka zanesljivo udeležijo. — Obrtna zveza.

lj Komunalna politika. Medtem ko »Jutro« piše dolge komunalnopolitične članke, mestni delavci z valjarji pridno posipajo ulice po barju. Eno in drugo je seveda le pesek za oči. Tako so zvozili na Prule par vagonov apna, dobavili nekoliko gramozov in dopeljali nekaj tisoč slabe opeke. To se pravi pri naši demokratski občinski upravi: odpomoč zoper stanovanjsko bedo. Mesto je namreč že lansko pomlad sklenilo na tem mestu sezidati večjo hišo za 3 milijone kron za svoje službenice, pa še zdaj stoji tam samo prazen prostor. Menda začno — če smemo verjeti g. občinskemu svetniku Kavčiču, ki tudi tapot kandidira — zopet mešati malto, da se bo reklo, kako naš magistrat vendarle nekaj »dela«. Kakor se vidi, ima demokratska stranka ljubljanske volivce za velike duševne revčke.

lj Starejšinski družabni večer s predavanjem in čajanko se vrši v soboto dne 23. t. m. v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva cesta. Predavanje bo zelo zanimivo in večer obeta biti kar najprijetnejši. Vabljeni so nanj vsi gg. starejšine in člani slovenskih katoliških akademskih društev, posebno pa družine članov in članice Krščanskega ženskega društva in družabnega kluba. Pričetek točno ob pol 8. uri zvečer.

lj Zveza dramatičnih odsekov. Odborova seja je v petek ob 5. uri v Ljudskem domu. Vsi! (k)

lj Seja Ljudskega odra se vrši danes ob 20. uri v navadnih prostorih. — Predsednik. (k)

lj Prosveta franciškanske župnije priredi danes, v petek, ob 8. zvečer zanimivo predavanje v navadnih prostorih. Predava g. prof. dr. Josip Puntar. Člani in prijatelji, pridite!

lj »Navadni človek« bo v nedeljo, dne 24. aprila točno ob 8. na Ljudskem odru. To komedijo, v vseh treh dejanjih polno smeha in šale, je spisal Bran. Nušić, znani srbski satirik. Na Ljudskem odru jo priredi dijaški odsek v režiji N. Velikonje. Med odmorji sodeluje iz prijaznosti »Trnovski dijaški orkester«. Predprodaja vstopnic se vrši pri g. Modic in v Novi založbi.

lj Umrla je po kratki mučni bolezni bivša učiteljica Pavla Jakopec v Novem Vodmatu št. 141 pri Ljubljani. Naj v miru počiva!

lj Defraudacije v »Samopomoči«. G. Fran Govekar nam z ozirom na včerajšnjo notico o defraudaciji o »Samopomoči« poroča, da Karel de Gregorio in Ivan Kavčič nista »dela« po njegovi protekciji, nego se je g. Govekar ravnal vedno le po sklepih načelstva in nadzorstva.

lj Občni zbor »Samopomoči« v Ljubljani se bo vršil, kakor objavlja načelstvo v komaj vidni notici v »Slov. Narodu« od nedelje, dne 28. t. m. ob 8. uri zvečer v Mestnem domu. Udeležba je dovoljena le članom z legitimacijami. — r.

lj »Samopomoč« v Ljubljani poroča v včerajšnjem »Narodu«: »Aretacija poslovdje Samopomoči. Zaradi zlorabe zadružnega imena in štamplije v svrhu pridobivanja kreditov, uporabe zadružnega denarja za lastno kupčijo ter zaradi raznih brezvestnosti je načelstvo Samopomoči koncem minulega leta odslavilo svojega poslovdjo Karla de Gregorija ter ga pozvalo, da svoje pregreške popravi. Ker tega še doslej ni storil, ga je naznanilo državnemu pravdnstvu, ki je včeraj dopoldne odredilo aretacijo Gregorijevega trgovskega tovariša, Iv. Kavčiča iz Trsta. Imetje obeh aretirancev je zaseženo ter je z njim škoda Samopomoči docela krita. (?) Dognano je, da je Karel de Gregorio kot poslovdjo zakrivil vse težkoče, v katere je zašla zadružba.« — Vse te čedne mahinacije so funkcionarji »Samopomoči« na obnem zboru previdno zamolčali. Hotelo se je pač slepomiti na nesramen način. In to bi se bilo tudi posrečilo, da jih ni g. K. Klavara ukan, da predlagano nezaupnico. Predsednik je te ukan abljajal zaupanje članov, ker se jih

Volivci SLS v Ljubljani! Naša skrinjica je četrta.

je predrzno varalo z neresničnimi in potvornjenimi poročili na obnem zboru. Tako postopanje zasluži temeljitega obračuna. — r.

lj Nagrade se bodo delile na obnem zboru »Samopomoči«, ki se bo nadaljeval dne 28. t. m. Neposredni povod za to je aretacija poslovdje »Samopomoči« de Gregoria in njegovega kompanjona Kavčiča. Odlikovana bo sta baje blagajničar nedosežnih zmožnosti in knjigovodja nič manjše sposobnosti. Dekoracije so ravnokar došle. Radovednežem so na ogled pri — poslovdji de Gregorio. Imajo obliko — okovanega čevlja —! Zaradi odlikovanja ostalih funkcionarjev »Samopomoči«, posebno za prezasluznega predsednika, se vršijo še važna posvetovanja, kako naj bi se slavnostni čin čim sijajneje izvršil. Živimo pa v demokratski državi. Bati se je, da ti liberalni močotci odklonijo odlikovanje. Čuie se celo, da bodo vrnili mastne nagrade, ki so jih dobivali mesečno iz blagajne »Samopomoči« za nadvse požitvalno in uspešno delovanje pri zadružji Vederemo. — Klerikalni krulanti.

lj Obletnica pred sodiščem. Lani meseca majnika je bil šiškar Ivan Kosirnik obsojen na 6 mesecev težke ječe. Dne 22. januarja letos je pa vlomil v vaon v Zidanem mostu in ukradel več reči. Obsojen je bil zopet na 6 mesecev ječe.

lj Izborna ponarejeni ključ. Prekajevalec klobas, g. Miroslav Urbas, je preiskal svojega uslužbenca Vinkota Friškoveca, o katerem je sumil, da mu krađe klobase. In našel je pri njem ponarejeni ključ sušilnice, ki je bolie odpiral kakor njegov ključ. Friškovec je bil zaradi tatvine že šestkrat predkaznovan.

Iz konstituantne.

Štrajkujoči ministri — dr. Vošnjak proti kulturnim delavcem in kot zastopnik mrtvih.

Belgrad, 21. aprila. (Izv.) Današnja dopoldanska seja se je pričela ob pol 10. Na vprašanje dr. Šurmina na predsednika konstituante, kaj bo ukrenil proti ministrom, ki nočejo odgovarjati na vprašanja poslancev, je predsednik odgovoril, da bo opomnil ministre, naj se drže poslovnika. Dr. Sima Marković je vprašal predsednika konstituante, kako se je moglo dogoditi, da je dal vreči iz zbornice nekega novinarja. Dr. Ribar je odgovoril, da je včeraj dobil »Jutarnji List«, v katerem je netočno poročilo iz skupščine in kjer se predsednik označuje kot človek, ki ne vodi skupščine kot evropski parlamentarec. Nato je šel on v novinarski klub in pozval dopisnika »Jutarnjega Lista« na odgovor. Ko je odhajal iz kluba, je srečal človeka, ki ga ni še nikdar videl, a ga je izzval javno pred občinstvom. Nato ga je dal po orožnikih vreči iz skupščine. To je bil urednik »Sela« in tajnik zemljoradniške stranke g. Komadinč.

Nato se je prešlo na dnevni red. Zemljoradnik Rista Gjokić je pozdravljal borbo za ujedinjenje. Polemiziral je z muslimani in z govorniki dr. Korošcem, dr. Šurminom in dr. Šimrakom. Pravi, da za zemljoradnike vprašanje razdelitve naše kraljevine na oblasti ni načelno vprašanje. Oni zahtevajo rešitev agrarne reforme, ako jim da vlada dovoljne garancije, da bodo sprejete spremembe in predlogi, ki jih oni stavijo. Glasovati hoče za ustavo.

Za njim govori dr. Vošnjak. Hvali vladni načrt ustave in pravi, da ustava ni tako reakcionarna, kakor jo hočejo predstavljati. Med Slovenci in Hrvati je mnogo separatistov. Spominja se iz'ave slovenskih kulturnih delavcev, ki so zahtevali avtonomijo in pravi, da so oni zgubljeni sinovi za narodno edinstvo, a da se bodo zopet vrnili k edinstvu. Glede ustave, kakor jo je predlagal Jugoslovanski klub, pravi, da on ne more smatrati, da se bo to realiziralo. Kakor si vlada predstavlja samoupravo, obeta si bujen uspeh v realnem življenju. Edinstvenost je zmagala v vseh državah, izvzemši Avstrijo. Kar se tiče naslova SHS, opozarja, da vlada edinstvo tudi v Angleški, ki ima enako kompliciran naslov države. Zahteva, da se pri vladnem predlogu izpusti število prebivalstva v posameznih okrožjih. Glavno je, da ne bo plemenske delitve. Da se ugodijo slovenskim kmetom, bi bilo treba, da ostane mariborska oblast nerazdeljena, ker je to varstvo individualnosti Slovencev. Ker je uverjen, da bi tudi vsi mrtvi glasovali za to ustavo, bo tudi on glasoval za njo.

Popoldne ob pol 5. se je nadaljevala seja. Kot prvi je govoril Kerubin Šegvić (Narodni klub), ki pravi, da nima mnogo povedati, ker je itak že vse odločeno. Hrvate v Belgradu gledajo po strani. Tolmači stališče Narodnega kluba, ki je proti majorizaciji, a to stališče je zavzel klub na podlagi zgodovinskih paktov. Razmere, ki jih je ustvaril centralizem, bodo v veljavi tudi v bodoče. Pravi, da se katoliki v tej državi preganjajo in navaža za to razne primere. Apelira na vladne stranke, da spremene svoje nestrpno stališče napram opoziciji in da zavzamejo pomirljivo stališče.

V imenu muslimanov govori poslanec Korkut. Polemizira z bosanskimi zemljoradniki, demokrati in radikali. Prega-

da se organizirajo na verski podlagi. — Končno navaža razloge, radi česar so bili muslimani prisiljeni, da gredo v vlado in glasujejo za to ustavo.

DOGOVOR OPOZICIJE.

Belgrad, 21. aprila. (Izv.) Opoziciionalne stranke so danes razpravljale med seboj o taktiki, ki jo bodo zavzele v bodoči borbi za ustavo. Prevladuje mnenje, da se bo ta borba nadaljevala. Opozicija stoji na stališču, da ne sme prevzeti nikake odgovornosti za sprejetje te ustave.

NESLOGA MED VLADINOVCI.

Belgrad, 21. aprila. (Izv.) Na današnji seji konstituante se je videlo med govorom posl. Gjokića in Korkuta, kaka nasprotstva vladajo med vladnimi strankami. Vladne stranke so se med seboj obkladale z raznimi psovki. Radikali so hvalili muslimane, demokrati pa zemljoradnike. Radi nastopanja demokratov napram muslimanom je vladalo med muslimani veliko ogorčenje, ker vlada ne izpolnjuje onih pogojev, pod katerimi so šli muslimani v vlado. Muslimani iz žne Srbije še nadalje vztrajajo v opoziciji nasproti vladi, ki faktično do danes še nima formalne večine.

NASTOP KOMUNISTOV.

Belgrad, 21. aprila. (Izv.) Na jutrišnji dopoldanski seji bo govoril zastopnik komunistov, popoldne pa bodo komunisti vložili razne interpelacije na ministra za soc. politiko dr. Kukovca o delovanju sindikatov in o krvavih dogodkih v Istri.

Najnovejša poročila.

VLADNA DELAVSKA ORGANIZACIJA.

LDU Belgrad, 21. aprila. (ZNU) Ker so ukinjeni delavski sindikati, je ministar za socialno politiko z ozirom na korist teh sindikatov za javnost odredil, naj se vzame vprašanje sindikatov zopet v pretres. Našel se bo način, da se delavcem omogoči ustanoviti sindikate za borbo, izključno gospodarskega značaja.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z ITALIJO

LDU Belgrad, 21. aprila. (ZNU) Danes se predloži naši in italijanski delegaciji za trgovinska pogajanja pismen načrt, ki bo proučen najbrže do sobote. Poleg tega so italijanski delegati sprožili vprašanje prometne zveze Evrope z vzhodom. Po-udarjali so možnost take zveze preko Dunaja, Budimpešte in Bukarešte. Obenem so zahtevali, naj se vprašanje olajšanja carinskega postopanja razpravlja pred vsemi ostalimi vprašanji.

REKONSTRUKCIJA BOSANSKE VLADE

LDU Sarajevo, 21. aprila. (ZNU) Po belgrajskih vesteh, ki doslej še niso potrjene, se bo sarajevska vlada rekonstruirala nastopno: Abdul Selambeg Hrasnica, vladni svetnik, bi postal poverjenik za socialno politiko; Mehmed Šokić, srezki načelnik, bi postal poverjenik za poljedelstvo; vladni tajnik Ihmedbeg Kapetanović bi postal nadzornik za trgovino in obrt. Poverjenik za prosveto bi postal Kosta Krčmanović, dosedanji nadzornik srednjih šol za Bosno in Hercegovino. Govori se, da bodo nekateri vodje in poverjeniki zapustili svoja mesta.

NOVI MUSLIMANSKI KLUB.

LDU Belgrad, 21. aprila. (ZNU) Klub muslimanskih poslancev iz južne Srbije je izvolil za predsednika gospoda Mehmeda Alija. Klub bo, kakor zemljoradniški, načeloma glasoval za ustavo.

POGAJANJA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN MAŽARSKO ODGOĐENA.

Požun, 21. aprila. (Izv.) Pogajanja, ki bi se imela vršiti te dni med Češkoslovaško in Mažarsko, so odgođena.

SLOVANSKI VEČER V PRAGI.

Praga, 21. aprila. (Izv.) Pod protektoratom poslanika Ivana Hribarja, dr. Karla Kramarja in senatorja Sokola se je včeraj priredil slovanski večer, na katerem so se vršila zanimiva predavanja.

1000 ČEŠKIH LOKOMOTIV ZA RUSIJO.

Praga, 21. aprila. (Izv.) Ruski ljudski komisar za promet se te dni mudi v Pragi. Kakor izvemo, bo junija meseca v Skodovih tovarnah naročenih 1000 lokomotiv za rusko sovjetsko vlado.

FRANCOZI DEMENTIRAJO.

Praga, 21. aprila. (Izv.) Češki listi priobčujejo razgovor s francoskim poslanikom v Pragi glede raznih vesti, da je francoska vlada podpirala Karlovo akcijo. Poslanik je izjavil, da je to gola izmišljotina in da on lahko z akti dokaže, da je francoska vlada dala njemu in njegovemu tovarišu v Budimpešti navodila, ki so šla vsa za tem, da se prepreči Karlova pu-stolovščina.

RUSIJA USTAVILA VSAKO PROPAGANDO PROTI ANGLIJI.

LDU Moskva, 21. aprila. (Brezžično.) Ljudski komisar za zunanje zadeve Čičerin je poslal Krasinu brezžično brzojavko, ki jo bo ta sporočil angleški vladi. Brzojava ugotavlja, da se je ruska vlada smatrala

še-le od podpisa trgovinskega dogovora zavezano, izvršiti določbe glede ustavitve propagande. Odredila je vsem svojim zastopnikom, naj ustavijo vsako delovanje, ki bi se moglo smatrati, da je naperjeno proti Angliji.

PRED SPRAVO NA ANGLEŠKEM?

LDU London, 21. aprila. (Brezžično.) Lastniki premoženjnikov so sprejeli predlog za ustanovitev narodnega urada za določitev plač. Ta urad bo imel nalogo določiti načelno določbo za plače.

Prosveta.

pr Na pragu evropske umetnosti. Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi v soboto dne 23. t. m. ob 18. uri prvo predavanje s skioptičnimi slikami pod gornjim naslovom v fizikalni dvorani državnega učiteljskega. Predava doc. dr. Vojoslav Mole. Vstopnina za člane 2 K, za nečlane 4 K.

pr Spomini orlovske mladosti. Povest. Spisal Medvedoslav Nardžić Orlovska knjižnica 6. zvezek. Cena za izvod 10 K. Naroča se pri Orlovski zvezi v Ljubljani.

pr Proračun za gledališča. Proračun za ministrstvo prosvete je urejen definitivno. Krediti za gledališča so se reducirali na skupno vsoto 15 milijonov dinarjev. Dohodki bodo znašali 6 milijonov dinarjev. Razen rednih dohodkov bodo pa tudi še posebni izredni krediti, katerim se bo višina določila naknadno. Krediti se bodo razdeljevali posameznim gledališčem po stvarni potrebi. Vsekakor bo dobilo belgrajsko gledališče največji del, ker je v vojni pretrpelo mnogo škode. Uprava narodnega gledališča namerava ustanoviti igralško šolo, potem pa razširiti operno šolo, ki bo ostala toliko časa, dokler se s posebnim kreditom ne omogoči zgraditev stalnega konservatorija. Predvideva se tudi ustanovitev novih stalnih gledališč v Splitu, Sarajevu, eventualno v Subotici ali Vrhu. Za Sarajevo je določena vsota enega milijona kron. Iz te vsote se je že nakupila garderoba nekega monakovskega gledališča. Subvencija 50.000 dinarjev za potujoča gledališča ostane neizpremenjena.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 21. aprila. (Izv.) Budimpešta 52 do 53 (52—53), Berlin 222 (225), Italija 672 do 674 (674), London 559—561 (555—560), Pariz 10.30 (10.20), Newyork (kabel) 141 (141), Newyork (čeka) 140 (140), Curih (blago) 24 (24.50), Praga 192.60—193 (195.50—196), Dunaj 21.75 (21.90—20), dolarji 138 (139), avstr. krona 23 do 24, carski rublji 70—75, češkosl. kr. (blago) 190 (193), francoski franki 9.90 (9.80), napoleonori 477 (475), leji 218 (213—215), lire 650 (650—655). V oklepajih kurzi prejšnjega dne.

Dunaj, 21. aprila. (Izv.) Zagreb 456.50 do 460.50 (441—445), Belgrad 1824—1844 (—), Berlin 999—1004 (1012), Budimpešta 245—247 (232—234), Milan 3115—3135 (3135—3145), Praga 885.90—891.90 (875—881), Newyork 652 do 656 (630—624), Pariz 4777.50—4817.50 (4520 do 4560), Curih 11.325—11.375 (11.925 do 11.975). V oklepajih kurzi prejšnjega dne.

g Izvoz živil in živine. Na ljubljanskem trgu se je nagloma pojavilo pomanjkanje mesa. Nekateri krogi utemeljujejo to s pomanjkanjem dobre klavne živine. Kmetovalci sami pa to zanikajo in niso prav nič topla pozdravili zadnje prepovedi izvoza vsakovrstnih živil, kakor žita, moke, mesa itd. Z dežele nam poročajo, da cena živini ponekod — pada. Ljubljana pa trpi na pomanjkanju mesa. Kako je to mogoče? Niso morda temu vzrok samo posamezni velepekulanti? Z Dolenjskega nam poročajo glede prepovedi izvoza: Kmetje smo preprižani, da imamo vsaj v naši ožji domovini živil več kakor jih potrebujemo. V naši dolini n. pr. imajo kmetje za napredaj po več vagonov krompirja, fižola kakor tudi ječme. Ni pa po tem blagu nobenega povpraševanja. Kaj pa šele z našo živino. Poglejmo samo naše dolenjske sejme, kako je vsak semenj pr. enopoljen z živino, in se lahko trdi, da je vsa ta živina kmetovalcu odvisna. Obdelovanje bo v par tednih končano in potem bo na tisoče dobrih volov na prodaj Istotako je tudi s prašiči. Mnogi imajo še opitane svinje, pa ni kupcev. Plemeniti prašiči so še tuoi dobri, vsaj na dolenjskih sejmih; zadnje čase jih importirajo k nam iz Hrvaške in Srema. Ni torej res, da bi ne bilo dosti živil in živine, samo kupcev ni.

g Angleška zunanja trgovina. Anglija si je v marcu uvozila blaga v vrednosti 93,741.654 funtov šterlingov, izvozila pa blaga v vrednosti 66,808.961 funtov šterlingov.

g Zunanja trgovina Italije. Italija je v letu 1920 zaključila svojo trgovsko bilanco z deficitom od preko 3 milijard lir.

g Tri milijarde za povzdigo kmetijstva na Poljskem. Kakor poročajo poljski listi, je vlada dovolila izvanreden kredit od treh milijard za povzdigo kmetijstva na Poljskem.

g Znižan diskont švicarske Narodne banke. Švicarska Narodna banka je znižala diskont od 5 na 4 odstotke.

g Kriza v čeških rudokopih. Z ozirom na krizo v češki industriji in vsled izboljšanja produkcije premoaga v inozemstvu, je nastopila v čeških premoženjnikovih kriza. V severozapadnem češkem premoženjnovem revirju je ustavilo delo že več malih in srednjih rovoj, kjer izkopujejo rjavi premog. Tudi drugi premoženjnoviki so omejili delo ter odpustili veliko delavcev. Ravnotako so tudi rudniki za železno rudo znatno omejili svoje obrate. Tudi v državnih rudnikih za srebro v Příbramu vlada kriza.

g Pristojbinski namestek in stari državni papirji. Z naredbo z dne 2. julija 1919 je ministrstvo financ kategorično ustavilo vsako izplačevanje kuponov po obveznicah bivše Avstrije. In vendar je mnogo javnih glavnice naloženih v predvojni obveznicah, mnogo tudi v raznih vojnih posojilih. Za prve je državna uprava vsaj nekaj časa plačevala obresti, usoda drugih pa je še nejasna. Zato nastane vprašanje: Kakšen kurz imajo zdaj papirji bivše Avstrije? Dokler kurz državna uprava ne obrešuje, je in ostane njihov kurz — 0. Delegacija ministrstva financ je sicer objavila naredbo, da se naj do konca aprila vložijo napovedi za pristojbinski namestek, ni pa raztolmačila, kako naj se postopa glede predvojnih in vojnih obligacij. Nejasno stališče naše finančne uprave z ozirom na to vprašanje rodi vedno večje zmešnjave in nezadovoljnost. Točna napoved je nemogoča, dokler se ne reši vprašanje o kurzu in vrednosti omenjenih papirjev. Rok za napoved se bliža koncu; finančna uprava naj torej izpregovori jasno in kategorično besedo.

g Cene železu Dunajski grosisti so znižali cene železnim izdelkom za povprečno 5 K.
g Velike ponudbe La Plata koruze. Kakor poroča »Neue Freie Presse«, je evropski trg preplavljen s ponudbami La Plata koruze. Cene stalno padajo.
g Izmenjava valute v Zadru. V Zadru se bo te dni vršila izmenjava valute in sicer v naslednjem redu: Prebivalstvo je razdeljeno v dve skupini. V skupino, ki plačuje osebno dohodnino, in v siromašno skupino, ki ne plača osebne dohodnine. Siromašna skupina bo izmenjala največ 2000 K na ta način, da se jim bo izplačalo prvih 500 K 60% v lirah, drugih 500 K 40%, tretjih 500 K 20%, a četrtih 500 K pa po 10% v lirah. Imovitejši sloji pa bodo smeli izmenjati samo dvakratni iznos one vsote, katero so deklarirali leta 1920 v svrhu

ugotovitve osebne dohodnine. Banke bodo izmenjale svoje vloge po stanju leta 1918 po 40%, drugo pa na podlagi progresivnega padanja po letih do 10%. Trgovci pa denar svojih dnevnih blagajen po 60%. Razume se, da niso Zadržani s tem zadovoljni ter da se silno hudujejo na italijansko vlado.
g Stoklo ceneje. Na Češkoslovaškem je padla cena stekla za 50%.
g Industrija svile na Češkoslovaškem. Industrija svile se na Češkoslovaškem jako lepo razvija. Tovarna svile v Moravski Ostravi, ki ima delniško glavnicu 20 milijonov kron, producira dnevno 1000 kg svile. Grade se še druge tvornice svile.
g Nov petrolejski vrelec v Meksiku. V Meksiku je društvo »La Corona Petroleum Company« kot podružnica društva »Royal

Duhel Shell-Gruppe« odkrilo v Zacamitte nov petrolejski vrelec, ki bo dajal dnevno 75.000 sodov petroleja.
g Avstrijsko-ogrška banka je zvišala na svoji zadnji seji diskont za 1%.
g Za eksploatacijo vrelcev nafte v Galiciji. Zastopnik poljske vlade Bernard Diamand (seveda žid), se mudi v Parizu, kjer se pogaja s francoskimi finančniki v svrhu dogovora glede eksploatacije vrelcev nafte v Galiciji.
g Zopet imamo več papirnatega denarja. Narodna banka kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev izkazuje po stanju z dne 8. aprila zopet pomnožitev papirnatega denarja za 212.311.670 dinarjev, tako da imamo sedaj 3.683.137.073,86 dinarjev novčanic v prometu.
g Avstrijske trgovske zbornice za svobodni promet z devizami. Dne 13. marca so

zborovali na Dunaju ravnatelji avstrijskih trgovskih zbornic. Soglasno so se izrekli za odpravo devizne centrale in vseh omejitev denarnega prometa z inozemstvom.
g Avstrijske banke zvišujejo svoj delniški kapital. Menjalnica in banka »Merkur« je zvišala svojo delniško glavnicu od 180 na 300 milijonov kron, tako da dobe stari delničarji po poznejše določenem kursu 75.000 delnic, 100.000 delnic pa prevzame poseben holandski konzorcij pod vodstvom Inkassobanke v Amsterdamu. Niževavstrijska eskomptna družba je zvišala svoj kapital od 150 na 250 milijonov kron. Čisti dobiček znaša 55,8 milijonov, dividenda za leto 1921 14 odstotkov.
g Padanje cen na Ogrskem. Cene blagu in živilom so padle na Ogrskem od 20 do 50 odstotkov.

Za dvakratno obliavo v tednu se računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno obliavo v tednu se računa 8 kron.)

BARVNI TRAKOVI, ČRNILA.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkans«, L. Ljublj. javno sklad.,
Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MEHANIČNA DELAVNICA
za pisalne stroje.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNI SALON ZA OBLEKE:
Rodič Zdenka, Gradišče 8/B, I. n.
PISALNI STROJI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
RAZMNOŽEV. APARATI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
SPEDICIJSKA PODJETJA
»Balkans«, Dunaj, c. 33 (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

SOBNO SLIKARSTVO
Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.
Zuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.
TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Pakič Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavac & Turk pri »zlati lopati«, Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdič sin, Sv. Petra cesta 17.
ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Trgovski pomočnik železninar mlajša moč se takoj sprejme. Ponudbe poštni predal 112.

Ženitna ponudba. Mladenec 35 let star vzgledne rodbe z gotovim premoženjem 200.000 kron želi znanja z gospodično primerne starosti, kje na večjem posestvu. Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro »Tajnost«.

1.500 z dne opeke prodam takoj. Zidovska steza 6.

Proda se radi družinskih razmer krasna, opremljena dvonadstropna vila v Abciji. Kupci naj se obrnejo na posestnico Hermine Appé, Lovrana.

Odda se v dobro ideo gostilni bilu mesta, točenje pijač na račun. Kuhinja, velik vrt okoli hiše z nivo in stanovanjem vred brezplačno. — Ponudbe na upravnishvo »Slovenca«. 1446

Mlekarna in sirarna v Žiroh proda pomankanja mleka vse mlekarske stroje kakor tudi vse drugo k temu pripadajoče orodje: dva alfa-separatorja, kotle, eden velik bakren posodo za mleko in splon vse stroje in orodje ki jih rabi večja mlekarna. Cena po dogovoru. 1443

Proda se na prostovoljni dražbi 1. maja ob 15. uri hiša z vrtom in gospodarskimi poslopji, sposobna za domaco obrt v Mozlju pri Kočevju. Izklicna cena K 20.000. A. Kajfež, Kočevje.

Strojnik za cestni valjar se takoj sprejme. Istotam kurjač. Ponudbe s spricvali na Mestni stavbinski urad v Ljubljani.

Išče se za večje industrijsko podjetje

KONTORISTINJA

z večletno prakso, spretna v slovenski in nemški korespondenci, ter tesnospisu. Ponudbe z navedbo plače pod »Dobra moč« na upravo tega lista.

Naznanjamo prijateljem in znancem, da se je po kratki bolezn preselil v boljše domovino naš dobri oče

Matevž Peršič.

V Gorici, 19. aprila 1921.

Žaljuči otroci:

Ivan, Kristina, Joško, Zinka in Anica.

Kuharica se sprejme takoj, katera mora znati dobro kuhati. Prednost imajo one z daljšimi spričevali. Plača dobra. Istotam se sprejme živilja na dom. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 1425.

2 služkinji

pošteni in pridni, se sprejmeta takoj v kavarni ZVEZDA v Ljubljani.

Samostojen knjigovodja

več tudi korespondence in strojepisja, znanje srbohrvaščine prednost, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojepisec. Ponudbe z navedbo plače in dosedanje službe na: Ljubljana 1, poštni predal 163.

Hišnega upravitelja

išče »Udruženje želj činovnika« v Ljubljani za upravljanje zdraviliškega doma v Rogški Slatini za dobo od 1. maja do konca tega leta. Nastop takoj. Prednost imajo vpokojeni železniški uradniki. Ponudbe najno na »Udruženje željeznikičin činovnika« v Ljubljani, Poljanska cesta 73.

Gostilničarji POZOR!

V soboto dne 23. t. m. se vrši prostovoljna javna dražba na Viču št. 14 ob pol tretji uri pop. Prodajali se bodo: mize, stoli, sesalica, kopalna banja, zofe, podobe, ter razne druge stvari, vinski sodi, poslednji različne velikosti.

Tovarna za lepenko

na Količevem, pošta Dob pri Domžalah sprejme 7 kmetovničarja, ki se razume na parne in električne stroje in ki samostojno izvrši vsaka popravila, 4 delavce, ki se že delali v tovarnah za lepenko ali karton. Ponudbe ustmeno ali pismeno na gornjo tovarno.

SPEDICIJSKA TVRDKA

Ludovik Ševar vd.

na RAKEKU

izvršuje najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje.

CART kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Wafolmazilo**, ki je brez duha in ne maže perila, 1 lonček za 1 osebo po pošti 15 kron pri **TANKOČI, lekarna** Ljubljana, Slovenija.

Vabilo

na subskripcijo novih delnic

Strojnih tovarnen in livarn d. d., Ljubljana.

Dovoljujemo si Vam naznaniti, da je upravni svet sklenil na podlagi pooblastila občnega zbora provesti zvišanje delniške glavnice

od K 10.000.000.— na K 15.000.000.—,

z izdajo 12.500 novih delnic po K 400.— nom. v skupnem znesku K 5.000.000.—

katere glavnico se bo porabilo v prvi vrsti za zgradbo nove zvonarne in sploh za razširitev obrata.

Občnemu zboru se bode predlagala za l. 1920 7% dividenda, kar dokazuje primerno rentabiliteto v podjetje naloženega kapitala.

Javna subskripcija se vrši pod sledečimi pogoji:

1. Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi **treh starih po eno novo delnico** po K 600.— telquel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.
 2. Novi delničarji dobe delnice po K 850.— telquel, ki se morajo takoj pri podpisu polno vplačati.
 3. Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1921 ter opremljene s kuponom za leto 1921.
 4. Subskripcija se vrši od 15. do 25. aprila 1921, in sicer pri:
 - a) Jadranski banki, i. s. pri podružnicah: Ljubljana, Kranj, Celje, Maribor, Zagreb, Beograd, Sarajevo, Split;
 - b) Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ter pri podružnicah Ptuj in Brežice;
 - c) Zadružni zvezi v Ljubljani;
 - d) Zadružnih zvonarnah v Ljubljani, župnišče Sv. Jakoba.
 5. Za nedodeljene delnice vplačani zneski se povrnejo subskribentom takoj po izvršeni dodelitvi brez obresti.
- Reparticijo delnic si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1921.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Vinko Majdič, l. r., predsednik.

Prodaja lesa.

Iz gozdov mesta Kočevje se prodaja dražbenim potom

1577 jelk,

ki merijo v prsni višini od 40 cm višje v premeru, dalje, od lanskega sekanja še stoječih 3 do 400 bukev, dalje les, ki se pri sekanju polomi ali pokvari.

Pismene ponudbe naj se pošljejo tu sem do 2. maja 1921 kot varščina naj se ponudbi priloži znesek 50.000 K v gotovini ali v pupilarno varnih papirjih. Pogoji se lahko vpogledajo pri tem uradu v uradnih urah ali pa dobe prepisal proti uposlavlju 20 K.

Mestni urad Ročevje, 16. aprila 1921.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavnica K 50.000.000.

Rezerve K 45.000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Prodaja srečke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Telefon št. 261 in 413.